

“Teknoloji hayatın yerini asla tutamaz”

Yrd. Doç. Dr. Metin Ersoy / Havadis Gazetesi

Doğada güzel bir manzara gördüğümüzde hemen fotoğraf makinemize veya akıllı telefonlarımıza sarılıyoruz. Anı yaşamak yerine, görüntüleyip hapsetmeye çalışıyoruz.

Kısa bir süreliğine teknoloji konusunda nereden nereye geldiğimizi düşündüğümüzde hayretler içinde kalabiliriz. Zira son 60-70 yılda o kadar hızlı teknolojik gelişmeler yaşandı ki, artık yeni teknolojik gelişmeler bizlere sıradan ve basit gelmeye başlıyor. Teknoloji tarihini anlatma amacında değilim. Bu yazıda asıl altını çizmeye çalışacağım konu teknolojinin hayatımızdaki yeri ve önemi olacak. Bunu da bir reklam üzerinden yola çıkarak yapacağım.

Sanal yaşam daha renkli

Katıldığım birçok akademik ve akademik olmayan günlük sohbet toplantılarında en çok tartışılan konuların başında teknolojinin avantaj ve dezavantajları geliyor. Yaşça daha ileri olanların şikâyetlerine bakacak olursak; baş döndürücü teknolojiye ayak uyduramamak önde geliyor. Ardından ise; gençlerin kafalarını teknolojik cihazlardan kaldıramaması ve doğal olarak gerçek ile sanal yaşam arasında sıkışmaları bu şikâyetleri takip ediyor. Olaya bir de gençler tarafından baktığımızda ise şöyle bir tablo ile karşılaşılıyor: Gençler kendilerine teknolojik imkânlar ile sağlanan söz konusu sanal ortamların daha eğlenceli, heyecan verici, renkli ve keyifli olduğunu savunuyor. Bir başka ifadeyle, gençler tarafından gerçek yaşamın rengi, eğlencesi ve aktiviteleri sanal yaşamdakiler kadar keyifli bulunmuyor.

Teknolojinin yapaylığı

Kıbrıs'ta da dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi teknolojinin hayatımıza girmesi ve yerleşmesi elektrik ile paralel bir gelişme gösterdi. Elektriğe sahip olmayan köylerin teknolojik cihazlarla tanışması zaman aldı. 90'lı yıllarla birlikte teknolojinin daha hızlı yayıldığını düşünürsek, haliyle gençler ile ataları arasında teknolojik açıdan mevcut olan fark günden güne artmaya devam ediyor. Buradan hareketle bir teknoloji firmasının Türkiye televizyonlarında yayımlanan reklamından bahsetmek istiyorum. Zira söz konusu reklam teknolojinin hayatın yerini tutamayacağını izleyicilere aktarıyor. Teknolojinin yapaylığından ve hayat gibi gerçek olmayışına vurgu yapılıyor.

Navigasyon ve baba

Bahsetmiş olduğum reklamın metni şöyle: “Hangi televizyon şu manzaradan daha canlı bir görüntü verebilir ki? Hangi film annenin anlattığı masaldan daha iyi olabilir? Hiç görüntülü konuşma, onu aylar sonra görmenin yerini tutabilir mi? Lisenin pilav gününde sıra arkadaşını bulmak, onu internette bulmaktan çok daha güzel değil mi? Dünyanın en iyi ses sistemi, kızının

sesini ilk duyduğun andan daha çok mutlu edemez ki seni. Bir navigasyon sistemi, babandan daha iyi yol gösterebilir mi? Teknoloji hayatın yerini asla tutamaz. Ama teknolojiye ihtiyaç duyduğumuz o bazı anlarda, 300'e yakın mağazamızla hep yanınızdayız.”

İkilem var

İlk bakışta teknolojik ürünler satan bir firmanın teknolojiyi bu kadar eleştirmesi ve hayatı daha öne çıkarması garip görünebilir. Reklamcılıkta en temel kurallardan olan “ürünü hiçbir koşul altında kötülemeyeceksin” bir şekilde ihlal ediliyor. Reklam filminde teknolojinin sosyal hayatımızdan, duygularımızdan, hissettiklerimizden kısacası duyularımızdan birçoğunu alıp götürdüğü eleştiriliyor. Yanlış da değil aslında ifade edilenler. Ancak reklamcılık açısından bakıldığında sorunlu gibi görünüyor. Bir taraftan eleştiriyorsunuz, diğer taraftan da daha fazla ürün satabilmek adına reklam yapıyorsunuz. Bu bir ikilem olsa gerek. Bir yandan tüketiciye şirin görünme isteği, diğer yanda ise tüketime teşvik etme telaşı bulunuyor.

Eksiklik hissi

Reklam metninin sorunda da “teknolojiye ihtiyaç duyduğumuz o bazı anlarda” diye bir ifade bulunuyor. Bireyler artık “bazı anlarda” teknolojiye ihtiyaç duymak yerine hayatı teknolojik cihazlarla birlikte yaşamaya başlamış durumda. Nasıl ki gözlük kullanan bir kişi, sabah kalktığında gözlüğünü takmadan güne başlayamıyorsa, etrafımızda birçok kişi de bağımlılık düzeyinde söz konusu teknolojik cihazları bedenindeki eksikliği tamamlayan bir parça olarak görüyor. Teknolojik cihazları ayrılmaz bir parçamız gibi görmeye başladığımız noktada ise tehlike çanları çalmaya başlıyor.

Hapsetmeye çalışıyoruz

Zira o noktadan sonra sizi artık eğlendiren, mutlu eden, hayatınıza kalite ve renk katan cihazlar, mevcut olmadığı durumlarda veya arızalandıklarında mutsuzluk nedeni olabiliyor. Nasıl ki elektrik kesildiğinde benzer bir ruh hali yaşıyoruz ve ne yapacağımızı bilemiyoruz, bu durum da öyle açıklanabilir. Reklam filmindeki slogana yürekten katılıyorum: “Teknoloji hayatın yerini asla tutamaz.” Hatta bazı yazarlar hayatımızı teknolojik aygıtlardan dolayı yeterince tecrübe etmediğimizden bahsediyorlar. Doğada güzel bir manzara gördüğümüzde hemen fotoğraf makinemize veya akıllı telefonlarımıza sarıldığımız gibi. Anı yaşamak yerine, görüntüleyip hapsedmeye çalışıyoruz. Ancak teknolojinin de dengeli ve doğru kullanıldığı noktada hayatımızın kalitesini artırdığını söylemeliyiz. Anları ölümsüzleştirmek de yapmamız gerekenler arasında. Yeter ki kendimizi tüm benliğimizle teknolojiye kaptırmayalım.